

The Union of India v. Sheela Devi and another (Pandit, J.)

, ਨੂੰ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਅੱਗੇ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਈਸ-ਚੈਨ ਸੈਲਰ ਦੇ ਬੇਰਹਿਮ ਬਿਆਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 21 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ "ਫੈਸਲਾ" ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਹ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ। ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

ਏਪੀਲਿਏਟ ਸਿਵਲ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਜੇ.ਜੇ.

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, — ਜਵਾਬਦਾਰ।

1959 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 212।

14 ਮਾਰਚ 1967 ਈ

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ I)- ਐੱਸ. 9 ਅਤੇ 25 - ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ - ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ

I. L. R. Punjab and Haryana (1968)1

ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ - ਕੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਕੀ 'ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਤਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਹੈ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਈਟਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਸਕੋਰ.

ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧਮੀਜਾ, ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਿਤੀ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1959 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ 25 ਅਗਸਤ, 1955 ਤੋਂ 28 ਅਗਸਤ, 1956 ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਕਾਇਆ 'ਤੇ। 28 ਅਗਸਤ, 1956 ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 33,396 . ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਵੀ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। 500

ਜੇਐਨ ਕੇ ਐਂਜਲ , ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਸਐਸ ਡੀ ਈਡਬਲਯੂ ਏਐਨ , ਏਆਈ ਡੀਵੇਕੇ ਏ ਨਾਲ ਇੱਕ ਡੀਵੇਕੇ -ਜੀ ਐਨਰਲ ।

ਬੀ.ਆਰ. ਤੁਲੀ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ , ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ।

ਨਿਰਣਾ

ਪੀਡਿਤ, ਜੇ.-ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧਮੀਜਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅਤੇ ਮੁਕੰਦ ਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 924 ਵਿੱਚੋਂ 3 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਡਾਕ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਕਲੋਨੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 18 ਮਾਰਚ, 1955 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੰਦ ਲਾਈ ਇਸ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਕੰਦ ਲਾਈ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਾਰਿਸ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੰਦ ਲਾਈ, ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਕਬਾ 4.03 ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 3 ਏਕੜ; ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਦਰਖਤ ਨਹੀਂ ਹਨ

The Union of India v. Sheela Devi and another (Pandit, J.)

ਜ਼ਮੀਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ 30 ਰੁੱਖ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਸੀ। 2,000 ਜੋ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ; ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭਿਆਂ, ਓਵਰ-ਹੈੱਡ ਵਾਇਰਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਲਾਈਟ ਫਿਟਿੰਗਾਂ ਸਮੇਤ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। 2,000 ਇਸ ਲਈ, ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਕੰਪਾਊਂਡ ਦੀਵਾਰ, ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਪੱਕੇ ਸੀਮਿੰਟ ਦੇ ਨਾਲੇ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। . 15,000, ਰੁ. 1,000 ਅਤੇ ਰੁ. ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 10,000; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ 'ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁੱਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਮੁੱਲ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। 8 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 3 ਏਕੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਕੰਪਾਊਂਡ ਦੀਵਾਰ ਅਤੇ ਸੀਮਿੰਟ ਨਾਲ ਬਣੇ ਨਾਲੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਛੋੜਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ: -

- “(1) ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਕੀ ਹੈ?
- (2) ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੁੱਖ ਸਨ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਮੁੱਲ ਦਾ?
- (4) ਕੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭਿਆਂ, ਓਵਰਹੈੱਡ ਵਾਇਰਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਲਾਈਟ ਫਿਟਿੰਗਾਂ ਸਮੇਤ ਕੋਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਇੰਸਟਾਲੇਸ਼ਨ ਸੀ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਮੁੱਲ ਦਾ?
- (5) ਕੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕੰਪਾਊਂਡ ਦੀਵਾਰ ਅਤੇ ਪੱਕਾ ਸੀਮਿੰਟ ਵਾਲਾ ਡਰੇਨ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੀ ਮੁੱਲ ਹੈ?
- (6) ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੱਡ ਹੋਈ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ?
- (7) ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਰੁੱਖਾਂ, ਕੰਪਾਊਂਡ ਦੀਵਾਰ, ਪੱਕੀ ਡਰੇਨ ਅਤੇ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (8) ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਟ੍ਰਾਈਕ ਇੰਸਟਾਲੇਸ਼ਨ, ਦਰੱਖਤਾਂ, ਕੰਪਾਊਂਡ ਦੀਵਾਰ, ਪੱਕੀ ਡਰੇਨ ਅਤੇ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
- (9) ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (10) ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ

ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
(11) ਰਾਹਤ.

ਵਿਦਵਤਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 3 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਸੀ। 6-8-0 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ, ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਸੀਮਿੰਟ ਵਾਲਾ ਨਾਲਾ, ਤਿੰਨ ਸ਼ੀਸ਼ਮ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਅਤੇ 11 ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦੋ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 10000 ਰੁਪਏ ਹੈ। 2,470-8-0; ਕਿ ਇਸ ਐਕੁਆਇਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2,418: ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਦਰੱਖਤਾਂ, ਕੰਪਾਊਂਡ ਦੀਵਾਰ, ਪੱਕੀ ਡਰੇਨ ਅਤੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ; ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ। ਇਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਲਈ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਇਸ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਲਾਂਟ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ, ਹੇਠ

ਕਨੂੰਨ, ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਪੁਰਦਗੀ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਫਸਰ ਬਨਾਮ ਫਕੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਕਲੈਕਟਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1955 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਨੂੰ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1955 ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ. 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1955 ਨੂੰ, ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਸਤਰੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ, ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਾਰੀਖ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 16 ਜੂਨ, 1955 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਲਈ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 6-8-0 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸੀ, ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਆਰਫ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 8 ਪ੍ਰਤੀ ਸੌਰੇ ਯਾਰਡ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ 18 ਅਗਸਤ, 1955 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਕਤ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(2) 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“(2) ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ (ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ) ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ”

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 16 ਜੂਨ, 1955 ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਚਿੱਠੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(1) A.J.R. 1933 Sind 124.

The Union of India v. Sheela Devi and another (Pandit J.)

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(1) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: -

“(1) ਜਦੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ .....”।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਸੋਹਨ ਲਾਈ (2) ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਥੇ, ਸਕਾਟ-ਸਮਿਥ ਅਤੇ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਈ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਅੱਜ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ: -

“ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਿੰਧ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਿੰਧ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਸਨ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਰਕਮ ਅਵਾਰਡ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 25(1) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦਰੱਖਤਾਂ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਕੰਪਾਉਂਡ ਦੀਵਾਰ, ਸੀਮਿੰਟਡ ਡਰੇਨ ਅਤੇ ਟੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ 16 ਜੂਨ 1955 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 10000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। 8 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ! ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯਾਰਡ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ

ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਟਿੱਕਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ (3) ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਈਟਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਕਲੇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) 60 P.R. 1918.

ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤੱਤ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦਬਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦ ਲਾਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 16 ਜੂਨ, 1955 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲਈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਰੱਖਾਂਗਾ ਕਿ ਰੁਪਏ ਇਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 4,888-50-0 ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। 1-7-9 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼, ਡੀਏਵੀ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ, 16 ਨਵੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਕਈ - ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਤੱਕ! ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ 30' ਚੌੜੀ ਧਾਤੂ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਸੀ, ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਰਾਜਪੁਰਾ ਰੋਡ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਕਾਲਜ ਰੋਡ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਹੋਸਟਲ ਅਤੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਇਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦਯਾ ਨੰਦ ਹਸਪਤਾਲ 2-3 ਫਰਲਾਂਗ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਇਸ ਪਲਾਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਫਰਲਾਂਗ ਦੂਰ ਸੀ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁੰਦਨ ਵੁੱਡ ਫੈਕਟਰੀ, ਕਸ਼ਾਨਾ ਹੋਸਟਲ ਅਤੇ ਮੁਰਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਰਕਸ ਸਮੇਤ ਕਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਸਨ।

ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। A/25 5 ਜੂਨ, 1951 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਇੰਤਕਾਲ ਸੀ।

The Union of India p. Sheela Devi and another (Pandit J.)

ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਖੇਤਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 7-8-6 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼। 19 ਸਤੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 924 ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਸੀ, ਨੂੰ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 12-11-6 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ (A/23)। 30 ਮਈ, 1952 ਨੂੰ, ਇਸ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਲਾਟ, ਉਸੇ ਰੇਟ (ਏ/24) 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 911 ਤੋਂ 915 ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ 23 ਮਾਰਚ, 1953 (ਏ/22) ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। 10-4-0 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼। 30 ਦਸੰਬਰ 1953 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਅਨੁਸਾਰ, (ਏ/28) ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। 9-7-0 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼। ਇੰਤਕਾਲ ਏ/27 ਦੁਆਰਾ, ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 911 ਤੋਂ 922 ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰੁਪਏ ਦੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। 13-5-6 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼। ਇਹ ਇੰਤਕਾਲ 19 ਫਰਵਰੀ 1954 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਔਸਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। A/5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਲ 1949-50 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੇ ਔਸਤਨ ਰੁ. 48,325/1/9 ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ। 1950-51 ਲਈ, ਔਸਤਨ ਰੁ. 36,616/11/1, — ਵੀਡੀਏ ਏ/4। 1951-52 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਔਸਤਨ ਰੁ. 28,327/3/2, — ਵੀਡੀਏ ਏ/3। A/2 ਨੇ ਔਸਤਨ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ। 1952-53 ਲਈ 38,859/2/8. ਏ/ਐਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੁ. 41,673/12/- 1953-54 ਲਈ ਔਸਤ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1949 ਤੋਂ 1954 ਤੱਕ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਔਸਤਨ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ। 39,432/5/2 ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ, ਭਾਵ, ਰੁ. 8/2/4 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼।

ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ, ਪਟਵਾਰੀ ਤੋਂ AW1/1 ਦਾ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1954 ਤੋਂ 18 ਮਾਰਚ, 1955 ਤੱਕ ਦੀ ਵਿਕਰੀ* ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਔਸਤ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। 45,216/10/8 ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਰੁ. 9/5/0 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਔਸਤ ਜਾਂ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਹੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਤਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ: -

“ਉਹ ਖਰੀਦ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1-7-9 ਪ੍ਰਤੀ ਸੌਰ ਯਾਰਡ, ਪਰ ਖਰੀਦ ਦੇ ਕਾਰਨ! ਉਸ ਸਮੇਂ ਰੇਟ 'ਤੇ

ਉਸ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਨ.ਕਪੂਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦਸ ਤੋਂ 12 ਫੁੱਟ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸੜਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੀ! ਜ਼ਮੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਕਾਲਜ ਦੀ ਮੁੱਖ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਕੀ ਗਰਾਊਂਡ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ ਕਰੀਬ 15 ਜਾਂ 16 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਰਿਟੇਨਿੰਗ ਦੀਵਾਰ ਬਣਾਉਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਭਰਾਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕਰਨੀ ਪਈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਹਾਕੀ ਗਰਾਊਂਡ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਹੈ। ਸੜਕ ਨਾਲੋਂ ਪੈਰ ਘੱਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਈ ਹੈ। 3 ਤੋਂ 4 ਹਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਰਿਟੇਨਿੰਗ ਵਾਲ ਲਗਭਗ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਖੇਤ ਅਜੇ ਵੀ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਮੈਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 8 ਫੁੱਟ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਈ ਹੈ। 5/6D, ਹਜ਼ਾਰ ਰਿਟੇਨਿੰਗ ਵਾਲ ਜਿਸਦੀ, ਗਵਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। 40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਕਾਲਜ ਦੀ ਮੁੱਖ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨਾਲੋਂ ਅਜੇ ਵੀ 10/12 ਫੁੱਟ ਨੀਵੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ! ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਪਲਾਟ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਮਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਪੂਰੇ ਪਲਾਟ ਦਾ ਪੱਧਰ ਇੱਕ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਪਲਾਟ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਾਈਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪੱਧਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਸੜਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਖੰਡਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਲੇਟਰ ਨੇ ਵੀ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 2 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਜੋ ਕਿ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਨੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ! ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘਟਾਵਾਂਗਾ। 5,259.07 ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਵਿਆਜ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ,

ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.)

ਇਸ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਐਫ. '

ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1966 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2046.

15 ਮਾਰਚ 1967 ਈ.

1965 ਦੇ ਐਕਟ XXIII ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਐਕਟ (1873 ਦਾ VIII) - ਐੱਸ. 3Q-A, 30-B ਅਤੇ 30-E— ਅਣਸੋਧਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ^30-A ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਟਰ-ਕੋਰਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਿਨਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਕੀਮ- ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਟਰ-ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਐਸ. 30-ਬੀ(3) ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੁਪਰਿਨਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ —ਸੁਪਰਿਨਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼—ਕੀ ਵੈਧ ਹੈ—ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ—ਕੀ ਸੁਪਰਿਨਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ—■ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)— ਆਰਟੀਕਲ 226 -ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਓ ਪਰ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਕੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨੋ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30-ਈ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ

ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਨੇ ਬੀ ਤੋਂ ਸੀ, ਸੀ ਤੋਂ ਡੀ ਅਤੇ ਡੀ ਤੋਂ ਐੱਫ ਤੱਕ ਨਵਾਂ ਵਾਟਰ ਚੈਨਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕੋਰਸ ਹੀ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 30-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਸੁਪਰਿਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਾਵਰ ਸੀਜੇਐਫ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਪਲੇਡ ਆਰਡਰ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਹੈ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ।